

PARTICULARITĂȚI ALE MANIFESTĂRII BULLYING-ULUI ȘCOLAR

Adriana BORDENIUC, studentă

CZU: 37.064.3

adrianabordeniuc@gmail.com

In a situation of bullying all children are victims – and the one who suffers the direct consequence of aggression, and the one who is the author of violent behavior; and the one who helplessly assists and learns that school or the street are battlefields in which Victims of bullying can resort to depression, psychological disorders, addictive behavior, school absenteeism, school dropout and even suicide.

Acest fenomen manifestă un interes deosebit pentru investigație, deoarece, oferindu-ne date cu privire la dimensiunea și caracteristicile fenomenului de bullying în școală, ne permite accesul la cele mai importante date pentru a dezvolta strategii și programe de prevenție și intervenție care să permită încă o dată protecția copiilor împotriva oricărei forme de violență și să garanteze un mediu prietenos copilului și siguranța în școli și în comunități.

Acest studiu a fost proiectat cu utilizarea unui design combinat de cercetare. Cercetarea cantitativă a cuprins aplicarea metodei ancheta sociologică în bază de chestionar, datele fiind colectate prin aplicarea procedurii autoadministrării online (*google forms*). Eșantionul cercetării (neprobabilist) a cuprins 150 de elevi din învățământul general și cel profesional-tehnic, datele fiind colectate în februarie 2021. Metodologia calitativă a constat în aplicarea metodei interviul individual, în baza unui ghid de interviu semistructurat. În contextul pandemiei, au fost desfășurate două interviuri individuale cu elevi. Majoritatea respondenților au asociat bullying-ul cu: umilință (78,6%), hărțuire repetată între elevi (77,3%), violență repetată între elevi (74,6%), zvonuri între colegi (73,3%), ceea ce denotă faptul că respondenții înțeleg termenul de *bullying* și manifestările acestuia. Totuși, o parte din respondenți au asociat bullying-ul cu hărțuirea elevilor de către profesori (53,3%) și cu violență din partea elevilor asupra profesorilor (47,3%), conform acestor reprezentări putem

conchide că unii elevi nu cunosc destul de bine ce reprezintă bullying-ul. Din datele obținute prin intermediul interviului individual, putem concluziona că elevii mai asociază bullying-ul cu suferință, răsete, grup și îmbrânceli între elevi.

Studiul a scos în evidență, prin intermediul metodei calitative, faptul că bullying-ul este cel mai frecvent întâlnit la școală, în special în colectivele nou-formate, deoarece în școală copiii sunt diverși: provin din diferite medii, cu opinii diferite. Elevii aflându-se în jur de 6-7 ore zilnic în acest mediu, sunt mai expuși bullying-ului. Datele cantitative, de asemenea, confirmă acest fapt, bullying-ul se produce într-o măsură mai mare la școală, aici excepție fac doar bătăile între elevi care exprimă o pondere, în egală măsură (32,6%) la școală și pe stradă.

Cele mai răspândite cauze pentru manifestarea fenomenului de bullying sunt legate de aspectul exterior (mărimea buzelor, culoarea tenului, culoarea părului etc.) al elevilor, diferite opinii și idei. Elevii mai sunt supuși bullying-ului în funcție de prietenii pe care îi au, adică sunt luați în derâdere, hărțuiți pentru faptul că prietenesc cu anumite persoane care arată sau sunt diferiți, dar și pentru notele pe care le primesc la școală. Din datele colectate putem evidenția faptul că, din cauza notelor, elevii sunt supuși bullying-ului, deoarece profesorii în cadrul lecțiilor dau ca exemple acești elevi.

Datele cantitative evidențiază că agresorii comit bullying, deoarece vor mai multă atenție (77,3%), ei nu primesc suficientă căldură și atenție în familie, respectiv necesitatea lor de atenție este manifestată la școală. Acești elevi sunt influențați de climatul familial prin faptul că ei au probleme în familie (58,7%) și tensiunea luată de acasă este manifestată în mediul școlar. O altă cauză este nevoia de putere la adolescenți (51,3%), elevii care nu reușesc să se manifeste într-un anumit fel în fața colegilor, comit bullying pentru a-și crește puterea, influența în fața colegilor.

O altă cauză alarmantă o reprezintă faptul că agresorii, la rândul lor, au fost victime ale bullying-ului (45,3%). Un aspect subliniat de respondent este că agresorii mai comit bullying, deoarece nu au prieteni (36,7), astfel prin bullying ei încearcă să obțină mai multă

autoritate și să se integreze într-un grup de prieteni. Adolescenții simt nevoia de apartenență la un anumit grup, unde să fie iubiți apreciați, de aici vine dorința de a-și face prieteni agresorii.

Datele colectate vorbesc despre faptul că, în mare parte, participanții la bullying sunt elevii (90%), care ar putea fi prieteni (59,3%) între ei. Un aspect important scos în evidență este că și adulții sunt implicați în situații de bullying, ei de obicei se implică pentru a media situațiile de bullying.

Conform datelor, cel mai frecvent dintre adulți se implică cadrele didactice (40%), ei mai fiind implicați și în activități de prevenire a bullying-ului, cum ar fi training-uri, ore informative etc. În activități de prevenire a fenomenului în școli, conform datelor calitative, mai sunt implicați și psihologii școlari, ei fie au discuții individuale cu elevii, fie organizează training-uri în grup.

Datele cantitative ne sugerează că agresorul, în mare parte, vorbește urât (84%), umilește colegii (72,2%) pentru a câștiga autoritate printre ei, ca să se creadă superior (69,3%) în fața martorilor, dar și a victimelor sale. Agresorul manifestă comportamente, cum ar fi: să rădă de colegi (63,3%) sau chiar să-i rănească (55,4%). Respondenții afirmă că agresorul este indiferent față de colegii săi (42%).

Jumătate dintre respondenți au afirmat că victimele bullying-ului provin din familii cu venit redus sau din familii în care există o oarecare problemă, cum ar fi monoparentalitatea. Alte cauze care ar face elevii mai vulnerabili în fața bullying-ului ar fi: dizabilitatea fizică (36%) sau faptul că sunt persoane noi într-un grup (35,3%). Circa o treime dintre respondenți au răspuns că și orientarea sexuală netradițională poate fi un criteriu de selectare a unei victime. Alte criterii ar fi supraponderabilitatea/subponderabilitatea (28%), culoarea pielii (24,7%), religia (21,3%).

Consecințele bullying-ului sunt multiple, pe termen scurt și îndelungat acesta poate influența sănătatea, relațiile sociale și caracteristicile psihologice. Cele mai multe probleme, care au ieșit în evidență, sunt de natură *psihologică*: teamă (93,3%), neliniște (91,3%), instabilitate emoțională (91,3%), autoizolare (88,6%), pasivitate (87,3%). Problemele de *sănătate fizică* țin de dureri de cap

și slăbire fizică (85,3%), probleme de alimentație (84%), dar și probleme cu somnul (73,3%). Cât despre *problemele sociale*, cele mai frecvente probleme sunt legate de mediul școlar, precum scăderea reușitei școlare (84,6%), absența de la școală (81,3%), consumul de droguri/tutun, alcool (62%).

Unul din efectele mai frecvente raportate de respondenți este izolarea de către colegi a victimei (86%), fie victima singură decide să se izoleze, deoarece nu se simte bine în acel grup sau grupul face asta cu victima prin a o neglija (82%) sau a o umili (79,3%).

Urmare a realizării cercetării, pot fi înaintate următoarele recomandări:

(1) *pentru Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC):*

- elaborarea de către MECC a unei proceduri de colectare a datelor cu privire la bullying în școli;
- organizarea de instruiți/training-uri și elaborarea de materiale informaționale (ghiduri) cu privire la intervențiile cadrelor didactice și psihologului școlar în cazurile de identificare a bullying-ului;
- desfășurarea de campanii de informare și sensibilizare a cadrelor didactice și a elevilor cu privire la bullying.

(2) *pentru instituțiile de învățământ și profesori:*

- includerea în regulamentul intern al școlii a aspectelor de prevenire, de raportare și soluționare a cazurilor de bullying;
- o atenție sporită asupra cazurilor de bullying din școală, prin tratarea etică a victimei, dar și a agresorului;
- cooperarea cu alte instituții în vederea diminuării practicilor de bullying în școală.

(3) *pentru elevi și familie:*

- raportarea cazurilor de bullying către autorități.

Recomandat

Anastasia OCERETNÎI, dr., conf. univ.